

NAAM METHODIEK:

BINGOSPEL

FASE VAN HET VERNIEUWINGSPROCES

F1 – BEELDVORMING	F2 – DOELGERICHT WERKPLAN	F3 – OPVOLGING EN MEETBAARHEID
X		X

AIP-MODEL (ANALYSE VAN EEN INNOVATIEPROCES)

VISIE	ACTIVITEIT	ORGANISATIE
X	X	X

DOELGROEP:

het hele team van de basisschool: leerkrachten en ondersteuners. Eventueel kunnen ook ouders of afgevaardigden van de ouderraad hieraan deelnemen.

DOELEN VAN DE WERKVORM:

leerkrachten stellen gericht vragen aan elkaar, wisselen informatie, inzichten, toepassingen e.d. uit. Dit kan leiden tot meer visie, inspiratie tot activiteit, verbondenheid ...

TIJD: 10 minuten.

VOORBEELDEN IN DE TOOLBOX:

- Opvolging
- Meertaligheid
- Ouderbetrokkenheid
- Krachtig luister- en spreekonderwijs
- Krachtig leesonderwijs
- Krachtig schrijfonderwijs

WERKWIJZE:

- Wandel door de vergaderruimte.
- Spreek je collega's individueel aan. Stel een vraag aan de hand van de stellingen in deze bingo.
- Vraag ook om uitleg: bv. "Hoe doe je dat? Waarom doe je dat? Wanneer doe je dat?"
- Wanneer je collega volmondig: "Ja, dat vind ik belangrijk" op jouw stelling kan antwoorden, mag je zijn/haar naam in het vakje noteren. (Je mag elke naam maar één keer gebruiken.)
- Wanneer deze collega zegt: "Ja, dat vind ik belangrijk en dit doe ik ook al in mijn klas", dan mag je er een stickertje bij kleven.
- Heb je vier stellingen op een rij (horizontaal, verticaal of diagonaal)? Roep dan luid: "Bingo!" De eerste die 'bingo' roept, wint het spel.
- Daarna probeer je nog zoveel vakjes te vullen als je kan, tot de gegeven tijd om is.

OPGELET: alle bingo's modelleren wat goed en nodig is. Bij 'meertaligheid' en 'opvolging' echter zitten er ook aannames tussen die niet noodzakelijk goed zijn voor het leren van kinderen of dat van het team. We lijsten ze kort op.

VOOR DE BINGO OVER OPVOLGING:

- In het eerste vakje op de eerste rij staat: **'Het is nodig om vanaf de start de kwaliteit van de acties goed op te volgen.'** Dat klopt niet. Geef leerkrachten eerst tijd. Wanneer je iets nieuws van hen verlangt, check je eerst of het **gebeurt**. Kunnen ze ermee aan de slag? In een tweede fase check je of het **vaak genoeg** gebeurt. Pas in een derde fase ga je na of het ook goed **genoeg gebeurt**. Op dat moment meet je pas kwaliteit. Dat geeft leerkrachten en kinderen de broodnodige leer- en experimenteertijd.
- In het derde vakje op de tweede rij staat: **'Opvolgen is altijd kwaliteitsbewaking.'** Dat klopt niet. Eerst bewaak je de kwantiteit: Gebeurt het? Gebeurt het vaak genoeg? Pas daarna volg je de kwaliteit op.
- In het tweede vakje op de derde rij staat: **'Opvolgen doe je na acties.'** Uiteraard kan je ook vooraf je team bijstaan en gericht ondersteunen.
- In het derde vakje op de derde rij staat: **'Wij zijn tevreden als leerkrachten de acties vaak inplannen.'** Daar kan je in een eerste fase zeker voldoening mee nemen. Nadien verwacht je echter ook kwaliteit.
- In het derde vakje in de vierde rij staat: **'Opvolgen betekent dat leerkrachten op hetzelfde moment hetzelfde kunnen en doen.'** Uiteraard gaat een vernieuwing in fasen en mogen leerkrachten, net als kinderen in de klas, dit op hun eigen tempo verwerken.

VOOR DE BINGO OVER MEERTALIGHEID:

- In het eerste vakje op de eerste rij staat: **'Ouders zouden thuis altijd moeten proberen om Nederlands te spreken tegen hun kinderen, ook al beheersen ze deze taal nog niet goed.'** Onderzoek spreekt dat tegen: ouders spreken thuis met hun kind best de taal waarin ze zich het best kunnen uitdrukken. Dat komt niet alleen het welbevinden van het kind ten goede, maar bevordert bovendien het aanleren van een tweede taal.
- In het tweede vakje op de eerste rij staat: **'Als leerkracht hoef je niet te streng te zijn tijdens de lessen Frans. Het moet vooral leuk zijn.'** Ook hier geldt kwaliteit. Een nieuwe taal leren mag leuk zijn en moet in een veilige omgeving kunnen gebeuren, maar het accent blijft op leren liggen.
- In het vierde vakje op de eerste rij staat: **'Leerlingen moeten voor Frans vooral een goede basis leggen in de lagere school. Het echt gebruiken van de taal is pas voor later.'** De eindtermen schrijven voor dat kinderen Frans functioneel moeten kunnen gebruiken (spreken, luisteren en lezen) op het einde van de basisschool. Schrijven is pas voor het secundair onderwijs.
- In het tweede vakje op de vierde rij staat: **'Hoe meer ik verwijs naar de taal van anderstalige kinderen, hoe minder tijd er overblijft voor wat ze echt moeten kunnen (Frans, Nederlands, wiskunde).'** Dat is een reële angst van leerkrachten. Toch boek je vaak leerwinst (niet per se tijd!) door de thuistaal functioneel te integreren.
- In het vierde vakje op de vierde rij staat: **'Om anderstalige nieuwkomers zo snel mogelijk het Nederlands aan te leren, is het belangrijk om ze geregeld uit de klas te halen en hen die taal aan te leren in taalbadklasjes.'** Onderzoek spreekt dat tegen. Kinderen blijven best zo veel mogelijk in hun eigen heterogene klasgroep. Het is wel aangeraden om ze maximaal twee uur per dag apart te nemen voor *preteaching* of verdiepende taalverwerving. Er is geen aangepaste didactiek nodig. Nog gericht met de drie taalcirkels aan de slag gaan, is ook heel goed voor deze leerlingen!

**Van elke bingo vind je drie exemplaren terug in de toolbox.
Zo kan je ze handig kopiëren voor elk teamlid.**

GO!

BINGO VOOR SCHRIJFONDERWIJS

Wanneer je iemand tegenkomt die volmondig 'Ja' kan antwoorden op de vraag, schrijf je zijn/haar naam in het vakje. **Je mag elke naam maar één keer gebruiken.** Als de leerkracht het ook effectief doet in de klas, plak je er een sticker bij. Wanneer je een volledige rij of kolom hebt, roep je: 'Bingo!' Daarna probeer je nog zoveel vakjes te vullen als je kan. Veel plezier!

Het is nodig om met het team af te stemmen over wat belangrijk is in schrijven.

Schrijfp opdrachten moeten altijd functioneel zijn.

Pas in de laatste fase geef je feedback op spelling.

De directie moet ondersteuning voorzien opdat leerkrachten het schrijfproces goed kunnen begeleiden en opvolgen.

Je duidt de fouten in de tekst niet aan, maar zegt: "Je maakte vijf fouten tegen de verenk elingsregel. Vind ze."

Overleg over schrijftaken en de aanpak ervan is onontbeerlijk.

Schrijfp opdrachten dienen steeds tot iets. Er horen altijd meerdere lezers, binnen en buiten de klas, bij.

Samen schrijf oefeningen maken versterkt de teamvisie erover.

De afspraken en evaluatie bij schrijftaken zijn in elk leerjaar gelijk.

Voorzie een sterke introductie voor het schrijven (oriënteren).

Iedere leerkracht gebruikt best dezelfde fasen in schrijftaken.

Je hoeft niet steeds elk kind feedback te geven.

Je scheidt je inhoudelijke feedback van je vormelijke.

De directie moet zeer duidelijk richting geven aan wat verwacht wordt in schrijven.

Voorzie reflectie na de schrijfp opdracht.

Leerkrachten mogen ondersteund worden bij het begeleiden van de schrijffasen in de klas.

BINGO VOOR MEERTALIGHEID

Wanneer je iemand tegenkomt die volmondig 'Ja' kan antwoorden op de vraag, schrijf je zijn/haar naam in het vakje. **Je mag elke naam maar één keer gebruiken.** Als de leerkracht het ook effectief doet in de klas, plak je er een sticker bij. Wanneer je een volledige rij of kolom hebt, roep je: 'Bingo!' Daarna probeer je nog zoveel vakjes te vullen als je kan. Veel plezier!

Ouders zouden thuis altijd moeten proberen om Nederlands te spreken tegen hun kinderen, ook al beheersen ze deze taal nog niet goed.

Als leerkracht hoef je niet te streng te zijn tijdens de lessen Frans. Het moet vooral leuk zijn.

Er is een leerlijn meertaligheid nodig, want niet elke leerkracht moet zelf het warm water uitvinden.

Leerlingen moeten voor Frans vooral een goede basis leggen in de lagere school, het echt gebruiken van de taal is pas voor later.

Hoe vroeger men begint met het stimuleren van het leren van een 'vreemde' taal, hoe beter dit is voor de taalvaardigheid in die taal. Dit kan bijvoorbeeld door taleninitiatie Engels vanaf de kleuterklas.

Het is normaal dat meertalige kinderen die een tweede taal leren, gedurende een lange tijd niets in die tweede taal zeggen (= stille periode). Ondertussen staat de taalontwikkeling echter niet stil.

Het is niet goed om anderstalige nieuwkomers vaak alleen voor een computer te zetten om woordenschattoefeningen te maken. Nieuwe woorden leren ze immers pas echt goed in een betekenisvolle context en in interactie.

Een rijk ontwikkelde moedertaal heeft een positieve invloed op de taalontwikkeling in het Nederlands. Kinderen die thuis veel spreken, luisteren, lezen en schrijven in hun moedertaal hebben dus een stapje voor.

Om het contact met de ouders zo vlot mogelijk te laten verlopen, gebruik je altijd het beste communicatiemiddel. Dat kan een andere taal dan het Nederlands zijn.

Ik vind dat leerlingen in de klas even in hun moedertaal mogen overleggen om een opdracht beter te begrijpen, om daarna verder te gaan in het Nederlands.

Er is overleg tussen leerkrachten nodig om anderstalige nieuwkomers goed te begeleiden.

De houding tegenover de thuistaal van leerkrachten en maatschappij heeft een invloed op de eigenwaarde en identiteit (en daardoor op leren en op integratie).

Het is belangrijk dat de moedertalen van alle leerlingen een plaats krijgen in de school en in de klas.

Hoe meer ik verwijst naar de taal van anderstalige kinderen, hoe minder tijd er overblijft voor wat ze echt moeten kunnen (Frans, Nederlands, wiskunde).

Ik verhuis met mijn gezin naar Noorwegen. Ik vind het belangrijk dat mijn kinderen en hun kleinkinderen hun moedertaal nog verstaan en spreken.

Om anderstalige nieuwkomers zo snel mogelijk het Nederlands te leren, is het belangrijk om ze geregeld uit de klas te halen en hen die taal aan te leren in taalbadklasjes.

BINGO VOOR LUISTER- EN SPREEKONDERWIJS

Wanneer je iemand tegenkomt die volmondig 'Ja' kan antwoorden op de vraag, schrijf je zijn/haar naam in het vakje. **Je mag elke naam maar één keer gebruiken.** Als de leerkracht het ook effectief doet in de klas, plak je er een sticker bij. Wanneer je een volledige rij of kolom hebt, roep je: 'Bingo!' Daarna probeer je nog zoveel vakjes te vullen als je kan. Veel plezier!

Ik vind het belangrijk dat er tijdens PV's tijd wordt gemaakt om de luister- en spreeklessen af te toetsen aan de theorie.

Het is belangrijk om ook in andere leerdomeinen (WO, MUVO ...) luister- en spreekvaardigheden te oefenen via betekenisvolle taken.

Ik vind het belangrijk dat in de beginfase lessen uit de handleiding samen met directie/zoco worden aangepast (en uitgevoerd).

Het is belangrijk om in te zetten op het vergroten van de kennis van de wereld én de woordenschat door wereldverkennde activiteiten.

Ik vind het belangrijk om tijdens en achteraf samen met de leerlingen te reflecteren en te bespreken welke strategie het handigst was om de taak tot een goed einde te brengen.

Ik vind het belangrijk om naast oefenkansen doorheen de dag één à twee lessen per week te voorzien voor expliciete onderwijstijd mondelinge vaardigheden.

Het is belangrijk om mondelinge taal te koppelen aan interactie door zelf model te staan en kinderen te 'tonen' welke denkstrategieën je gebruikt, te verwoorden wat je doet ...

Het is belangrijk dat ieder kind evenveel spreekkansen krijgt. Gebruik daarom veel interactieve werkvormen.

Het is belangrijk dat taal geen doel op zich is, maar een middel om een voor de leerlingen interessant, functioneel doel te bereiken.

Ik heb duidelijkheid nodig van de directie over welke inspanning en resultaten er verwacht worden i.f.v. onze prioriteit.

Zorgen voor een rijk taalaanbod dat interessant, toegankelijk en nieuw is voor kinderen, is belangrijk.

Het is belangrijk om een positieve grondhouding te hebben naar de thuistaal van het kind. Het is immers een hefboom in het leren van de schooltaal.

Het is belangrijk om feedback te geven. Taaluitingen corrigeer je best impliciet, want dat houdt het accent op betekenisniveau.

Het is belangrijk om veel open en denkstimulerende vragen te stellen.

Het is nodig dat mijn directie overlegtijd om te reflecteren over mondelinge taalvaardigheid voorziet in mijn weekrooster.

Je leert een taal pas spreken als je veel kansen krijgt om effectief te spreken.

BINGO VOOR LEESONDERWIJS

Wanneer je iemand tegenkomt die volmondig 'Ja' kan antwoorden op de vraag, schrijf je zijn/haar naam in het vakje. **Je mag elke naam maar één keer gebruiken.** Als de leerkracht het ook effectief doet in de klas, plak je er een sticker bij. Wanneer je een volledige rij of kolom hebt, roep je: 'Bingo!' Daarna probeer je nog zoveel vakjes te vullen als je kan. Veel plezier!

Ik vind het belangrijk dat mijn leerlingen iedere dag vijftien minuten ongestoord in zelfgekozen materiaal kunnen lezen.

Het is belangrijk dat het leesproces van elk kind wordt opgevolgd vanuit nabijheid, niet alleen bij fouten.

Het is belangrijk om groepen te mengen (heterogeen) en net iets boven hun niveau in te steken.

Het is belangrijk om bewust teksten uit andere leergebieden in te zetten om het lezen te bevorderen.

Het is belangrijk dat er tijdens het lezen tekstgericht ondersteund wordt. Leesstrategieën komen aanbod, maar staan niet centraal.

Het is belangrijk om functionele leesteksten aan te bieden als middel om een interessant doel te bereiken.

Voorlezen moet dagelijks en zichtbaar in het weekrooster ingepland staan.

Mijn klasbib beschikt idealiter over een ruim en aantrekkelijk boekenaanbod.

Het is belangrijk dat er "hardop denkend" wordt voorgelezen om het begrijpend lezen te stimuleren.

Het is belangrijk om het taalaanbod voor de leerlingen toegankelijk te maken door o.a. met hen te onderhandelen over de betekenis van woorden.

Ik geef geen les over strategieën, maar leerlingen moeten ervaren dat je niet alle teksten op dezelfde manier aanpakt. De leerkracht ondersteunt waar nodig.

Reflectie na een leestaak is nodig. Ik denk hardop na over het leesdoel, moeilijkheden en de mogelijkheden om tot een oplossing te komen.

Het is belangrijk dat leerlingen zelf kiezen welk boek ze willen lezen en dat we modelleren hoe ze een goed boek kunnen herkennen.

Het is belangrijk om in te zetten op het vloeiend lezen, meer dan op vlot lezen, bv. door herhaald lezen, toneellezen ...

Het is belangrijk om de leestaken uit de handleiding kritisch te bekijken met behulp van een kijkwijzer en ze eventueel te optimaliseren.

Er is structureel overleg rond lezen nodig opdat collega's doelgericht kunnen werken.

BINGO VOOR OPVOLGING

Wanneer je iemand tegenkomt die volmondig 'Ja' kan antwoorden op de vraag, schrijf je zijn/haar naam in het vakje. **Je mag elke naam maar één keer gebruiken.** Als de leerkracht het ook effectief doet in de klas, plak je er een sticker bij. Wanneer je een volledige rij of kolom hebt, roep je: 'Bingo!' Daarna probeer je nog zoveel vakjes te vullen als je kan. Veel plezier!

Het is nodig om vanaf de start de kwaliteit van de acties goed op te volgen.

Opvolging versterkt verbondenheid in het team.

Het effect van opvolging moet zijn dat leerkrachten zich gehoord voelen.

De directie moet bij elke leerkracht controleren of hij de afgesproken stappen zet.

Opvolging betekent o.a. bekijken of elke leerkracht de activiteit in het weekrooster zet.

Het effect van opvolging moet zijn dat kinderen groeien i.f.v. het doel.

Opvolging is altijd kwaliteitsbewaking.

Opvolging versterkt visie-ontwikkeling.

Ouders zijn een bron van info bij opvolging.

Opvolgen doe je na acties.

Wij zijn tevreden als leerkrachten de acties vaak inplannen.

Leerkrachten moeten altijd toegang hebben tot alle benodigde documenten.

Opvolging stimuleert volhouden.

Opvolgen is waarderen wat er is.

Opvolgen betekent dat leerkrachten op hetzelfde moment hetzelfde kunnen en doen.

Opvolgen is reflectie faciliteren.

BINGO VOOR OUDERPARTICIPATIE

Wanneer je iemand tegenkomt die volmondig 'Ja' kan antwoorden op de vraag, schrijf je zijn/haar naam in het vakje. **Je mag elke naam maar één keer gebruiken.** Als de leerkracht het ook effectief doet in de klas, plak je er een sticker bij. Wanneer je een volledige rij of kolom hebt, roep je: 'Bingo!' Daarna probeer je nog zoveel vakjes te vullen als je kan. Veel plezier!

Het is belangrijk dat ouders zich kunnen engageren op schoolniveau in raden, verenigingen en het schoolbeleid.

Het is belangrijk dat de directie en leerkrachten niet enkel zicht hebben op wat ouders (niet) doen maar ook zicht op wat ouders denken, weten, kunnen, wat hun overtuigingen zijn en hier rekening mee houden.

Het is belangrijk dat de school aandacht heeft voor het professionaliseren van leerkrachten betreffende het voeren van goede oudergesprekken.

Het is belangrijk dat ouders de mogelijkheid krijgen om in de klas te komen kijken om te weten wat en hoe hun kind leert.

Het is belangrijk dat in oudercontacten ouders in hun 'ouderrol' kunnen blijven. Het gaat over meer dan de behaalde resultaten op het rapport.

Naast het informeren van ouders over lesprogramma's, de werkwijze van de school en de ontwikkeling van het kind, is het ook belangrijk dat ouders het schoolleven van dichtbij kunnen meemaken, kunnen deelnemen en mee beslissingen kunnen nemen.

De school heeft een belangrijke taak om ouders te stimuleren om schoolactiviteiten bij te wonen, inbreng te hebben en mee te ondersteunen.

Een hogere mate van ouderbetrokkenheid leidt tot betere prestaties, minder schooluitval, een grotere schoolbinding en een beter gevoel van welbevinden bij de leerlingen en hun ouders.

Ouderbetrokkenheid is elke vorm van bezorgdheid om, interesse in en ondersteuning van het eigen kind.

Het is belangrijk om zoveel mogelijk kanalen structureel in te bouwen om te communiceren met ouders: telefonisch, Facebook, brieven, tolken/vertalingen, rapporten, (in)formele oudercontacten, toonmomenten ...

Het is belangrijk om met visuele prikkels (stempel, krantje, foto's ...) ouders en leerlingen te stimuleren om het thuis te hebben over datgene waarmee ze in school bezig zijn.

Een korte uiteenzetting met workshops voor ouders is zinvoller dan een infomoment waarop de leerkracht uitleg geeft.

Het is belangrijk gedifferentieerde oudercontacten aan te bieden. Korte informele contacten kunnen voldoende zijn voor ouders die formele gesprekken bedreigend vinden.

Het is belangrijk om verschillende vormen van ouderparticipatie structureel in te bouwen in de schoolwerking.

Het is belangrijk dat ouders de mogelijkheid krijgen om mee te doen en mee te assisteren bij bepaalde activiteiten in de klas.

Huiswerk heeft vooral als functie om bruggen te bouwen tussen de thuiswereld en de klas en minder de functie om oefentijd te verhogen.